

Fólkaatkvøðan 1946

Tað var ikki meiriluti fyri loysing

Tann 14. september í ár vóru 20 ár liðin, síðan fólkaatkvøðan í 1946 varð hildin.

Tjóðveldismenn hava nú gingið runt um eggjarnar og tosað um hesa fólkaatkvøðu og roynt at proppa inn í fólk, at Danmark skuldi bera seg so og so svikaliga at imóti Føroyum tá. Teir royna at gera henda dag til ein nationalan dag. Hvussu tjóðveldismenn skulu fáa hetta at hóska saman, er mær ein gáta.

Nei, Danmark bar seg ikki á nakran hátt svikaliga at, tí sannleikin er tann, at tað var ikki meiriluti fyri loysing í Føroyum. Fyri at vit skuldu kunna tíkið loysing, vildi eg hildið, at í hvussu er 50 pst. av veljarum skuldu verið fyri, um vit skuldu gingið eftir vanligum demokratiskum reglum;

men soleiðis var als ikki við fólkaatkvøðuni.

A vali vóru 2/3 av teimum, sum høvdu atkvøðarett, og av teimum var minni enn helvtin fyri loysing. T. v. s. at ca. 33 pst. av øllum veljarum vóru fyri loysing, og er tað mær kunnugt nógvi minni enn 50 pst.

Fyri tey, sum vóru á vali, kom úrsliðið at siggja soleiðis út: Spurning I: Ynskja tygum danska stjórnaruppskotið í gildi? 5499

Spurning II: Ynskja tygum loysing millum Danmarkar og Føroyar? 5660

Spurniegur I gav i % 47,2 av teimum, sum vóru á vali, og av spurningur II gav 48,7 pst. meðan 4,1 pst atkvøddu blankt. Mær kunnugt er 48,7 pst. eisini minni enn 50 pst.

Tá ið tjóðveldismenn gera so nógvi roks burtur úr tí, at spurningur II lekk 161 atkvøður meira enn I, ljóðar tað láttligt fyri mær. Fyri 4 árum síðan fekk javnaðarflokkurin væl meiri enn 1000 atkvøður meiri enn tjóðveldisflokkurin, og tá varð javnaðarflokkurin settur útán fyri landsstýrið. Hetta var ið hvussu er ikki fólksins vilji, góðu tjóðveldismenn!

Tá ið tað á almennum fundi verður sagt, at tað eru skrivlig prógv fyri, at danir skulu hava forkomið Nólsoyar-Páll, so er tað ikki veruleiki; men bert propaganda, tí at tað fylgigja ongi skrivlig skjól, sum prógva tað.

Tá ið flokksmenn verða drignir fram og umtalaðir sum góðir tjóðveldismenn, so veit eg ikki, hvar ið Ólavur Michelsen flytur søguliga. Hann roynir at gera eina søgn og teir menn, ið har verða nevndir, til søguligar tjóðveldismenn. Tað er

nókk tað, ið man plagar at rópa fyri »onsketænkinge».

Eitt er at tosa, eitt annað er at gera nakað. Í fyra ár hevur nú tjóðveldisflokkurin sitið í landsstýrinum. Hvat hava teir so gjørt hesi fyra árin við loysingina og NATO? Ikki petti!

Av teimum sjálfstýris- og loysingar málum, sum eftir samgongu sáttmálanum skuldu fremjast, eru ongi framd.

Skal tað ganga so seint hjá loysingarmönnum at byrja uppá loysingina, so verða öldir at ganga áfrat, áðrenn teir verða forir fyri at fremja hana, um teir yvirhøvur meina nakað við røpunum um loysing. Tað er nókk ívasamt, um teir meina nakað við teimum.

Viðvíkjandi NATO, sum teir undan seinasta vali søgdu, skuldi út av landinum, er heldur onki gjørt. Unga Tjóðveldið hevur í vár sent eitt skriv til lögtingið um, at seta ymisk forboð fyri NATO-mönnum; men samgongumenninir á tingi, og harimillum eisini tjóðveldismenn, hava ikki so mikið sum ónt teimum aftur. Teir góvu Unga Tjóðveldinum ikki so frægt av heiduri, at teir vildu viðgera uppskot teirra á tingi.

Nei, Føroya fólk! Veljið til heyst-

PETUR SPYR:

Harra Tórus Debes Joensen og Kári Jespersen

Tit hava báðir yvir fyri mær og nógvi av mínum partamonnum sagt, at tit eru javnaðarmenn, og eg fari tí at loyva mær at halda fram við spurningum mínum til tykkara sum menn, ið alto so góðtáking av javnaðarhugsjónini vilja stríðast við sannleikans svørði og rættvís skildirum at bera upp fyri, um nakar leggur at tykkum órættvísiga.

Eg loyvi mær eisini at taka teg, Kára Jespersen, við sum næsta mann á borg tjóðveldisins á Tvøroyri.

Spurningur mín hesa ferð er:

Eru tit millum teirra oddamenn tjóðveldisins, sum læra og halda fram ta søgulatsan, at við fólkaatkvøðuni tann 14. september 1946 var ein meiriluti fyri at taka loysing?

Søgulatsan er skeiv frágreiðing viðvíkjandi eini søguligari hending.

Og henda søguliga hendingin, ið fór fram tann 24. september fyri 20 árum síðani, er at veljarnir, ið spurdið vóru, sögdu:

Ein partur ja fyri stjórnaruppskotið frá ríkisstýrinum.

Annar partur ja fyri at taka loysingina heldur enn hetta uppskot.

Triði parturin segði NEI fyri bæði ríkisstýrisuppskotið og fyri at taka loysingina.

Tað er órongiligt, at ja-atkvøðurnar fyri ríkisstýrisins uppskoti og nei-atkvøðurnar, sum allar vóru imóti loysingini, vóru fleiri enn loysingar-atkvøðurnar.

Søguligi sannleikin er so stutt tann, at loysingin ikki varð samtykt men feld, tí loysingaratkvøðurnar vóru færri enn helmingurin av teimum atkvøðum, sum vóru givnar við fólkaatkvøðuna 14. sept. 1946.

Hvussu kunnu tit við reinari samvitsku hyggja bornum og ungdomi, sum tit hava við at gera, í eyguni, um tit teljast millum teir lærarar og aðrar, sum fortelja hina stóru ósannindina, at av teimum, sum greiddu, var ein meiriluti fyri loysingini?

Komið ikki við hasari neyðar undansnariningini, sum eg so ofta

havi hoyrt frá neyðstøddum tjóðveldismönnum, at nei-atkvøðurnar vóru ógylldar, tí teir, sum samtyktu fólkaatkvøðuna ikki høvdu hana við. Tit vita, at hetta heldur ikki, tá ið veruleikin er, at loysingarmáðurin, formaður størsta flokks í Føroyum og av sínum mennum mettur at vera fulltíktin lögfrøðingur, harra Th. Petersen, undan atkvøðuni kunngjordi sum eitt uppskotið til atkvøðusamtyktina, at teir og teir, sum ikki vildu greiða atkvøðu fyri øðrum av hinum uppskotunum, kundi skriva: NEI fyri at visa, at tey hvørki vildu hava loysing ella ríkisstýrisins stjórnarskipan uppskotið.

NEI-atkvøðurnar vísu líka so væl støðuna til spurningin um loysing sum JA-atkvøðurnar fyri ríkisstýrisins.

Og atkvøðan var og kundi einki annað vera enn »konsultativ», vegleiðandi. Knud Kristensen, statsministari var fúsar at taka fylgurnar, tá ið hann fekk tey skeivu tíðindini, at meirlutin var fyri at fara frá Danmark. Hann kunngjordi í útvarpinum, at tá ið meirlutin í Føroyum veruliga var fyri loysing, skuldu føroyingar eisini fáa loysing.

Men tá ið statsministarin gav hesa heilsan til Føroyar frá Danmark, var hann ikki greiður yvir annað, enn at loysingaratkvøðurnar vóru fleiri enn atkvøðurnar fyri ríkisstýrisins uppskotið.

Vorðin klárur yvir, at loysingaratkvøðurnar veruliga vóru minni enn helmingurin av teimum avgivnu atkvøðunum øllum, mátti statsministari Knud Kristensen handla hareftir við at royna at fáa greiðari samráðingargrundarlag aftan á eitt loysingsval, ið skuldi snúva seg um loysingarpolitikkinn.

Men aftaná hetta valið, ið gav ein stóran meiriluta fyri samræðing flokkarnar, var eingin ivi møguligur.

LOYSINGIN VAR FELD!

vinarliga

Tvøroyri, t. 17.9. 1966.

Petur

Sveinaroynd

fer fram í Havn og í Klakksvík í oktober/november í ár. Læringar mugu vera tilmeldaðir av meistaranum til læruráðið seinast leygardagin 8. oktober. Saman við tilmeldingini má latast inn lærusáttmáli og navnabrev og 50 kr. í tilmeldingargjaldi. Tilmeldingarbløð fáast frá læruráðnum og teknisku skúlnum.

LÆRURÁÐIÐ

GEORG NOLSØE

Mattalág . Telefon 3357

Trikotasjуворur í heilsølu

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Hví???

so nógvi stríð, tá ið tað ikki er neyðugt.

Crede Debonair turkmaskinan ger arbeði nógvi lættari, skjótari og betri, og prisurin er sámuligur kr. 345 Spyrjið um treytri.

RADIO-EL tlf. 1397

FØROYA

BANKI

bauki FØROYA

SKULA TIT
BRUKA BIL

persónkoyring ella skúla-
koyring, so snarið tlf. 3456

Alexander Dalfoss

eysturoyar

heilsøla

saltangará

telf. runavík 7400

telgr. eystursoelan

351-03

Trapholt súreplir

Ár eftir ár hava vit sent ørgrynna av kossum (10 kg) úrvald etingarsúrepli til privatfólk í Føroyum, sum duga at meta veruliga fina frukt, sum aldri er sprotad við eitri.

Biðið um brochuru.

TRAPPERGAARDENS

EBLEHAVER
KOLDING